

Kirkja og átrúnaður í Sovjetsamveldinum:

Hvat er veruleiki og hvat er falsan

Vinalag

Í aprilmánaði 1925 andaðist Tikhon patriarkur og legði eftir seg testamenti, har hann vattaði, at frá frýsta degi av hevði sovjetstyrið tryggjað fullkomið trúarfrælsi, og hann bað trúarfelagar sínar um at binda frið. Eftirmenn hansara kundu ikki annað enn at gera eftir boðum hansara, tí fólkid fór alt meira og meira yvir í hin partin og avirkaðist av gudloysinum. Prestaskapurin tók sær annað skinn um bak.

Annar heimsbardagi var ein ógilig höttan imóti Sovjetsamveldinum. Tað var um reppið, at fascistarnir sigraðu. Nú fekk kirkjan gott høvi til at visa sína stöðu. Og sannliga, nógv var umskiftið an seinast: Sæð burtur frá stýrinum, var ortodoksa kirkjan fyrsti stovnurin í landinum, sum alment heitti á sitt fólk um at berjast nazistakenslur teirra trúgvandi. Umframt at fara upp í alsovjetisku fólkafylkingina, skipaði kirkjan fyr innsavning til herin. Hon figgjaði eitt nú ein stóran flogvøll og eina stríðsvognaverksmiðju! Hetta henta hjálpsmið varð mettt sera høgt av sovjetstýrinum, og fleiri kirkjuleiðarar vórðu heiðraðir.

Siðan hevur vinalag valdað.

Virksemi

Virksemið hjá teimum átrúnaðarligu felagsskap-

unum í Sovjet nú á døgum tekur av sær sjálvum broddin av borgarligu propaganduni, um at her er einki trúarfrælsi, einans ánoytt gudloysi. Í Sovjet virka meira enn 20 túsund kirkjur, kleystur, synagogur, tempul og onnur bønarhús.

Samkomur, sum umfatar minst 20 trúgvandi fáa grundstykki ókeypis. Landið hevur somuleiðis givið samkomunum prentsmiðjur, pappir og alt tað neyðuga fyr at geva út átrúnaðarligan lesnað. So stutt er Biblián seinastu árinu prentað í hópupplagi: Nýggja testamenti triggjar ferðir og Salmabókin tvær ferðir. Umframt hetta fleiri onnur verk og prædikur, almanakkar og reglulig tíðarit. Hesar bókur kunnu keypast í kirkjunum, um tær ikki longu eru útseldar.

Koranin kom fyr stuttum út á fjórða sinni. Og so framvegis.

Samgongan av evangeliskum baptistum gevur út aðruhvørja viku tíðaritið «Broðratiðindi» og mangt annað, bæði á russiskum, estiskum, lettiskum og ukrainskum.

Jóðar og sjeýndadags-adventistar standa ikki aftanfyrí nakran í hesum.

Samanlagt eiga kirkjurnar 39 virki, ið stóypa kerjuljós og framleiða kirkjuskreyt. Ræveni fæst frá landinum og presta-skúlar í landinum, teirra-

millum tað ortodoksa fróðskaparsetrið í Leningrad, ið eigur út við 200 túsund bind av gudfrøðiligum bókmentum á nógvum málum.

Nógvir muslimar hava verið á skeiði í Arabia, og hvørt ár fara bólkur á pilgrimsferð til Mekka og Medina.

Tað er synd at siga, at fólk ganga nógv í kirkju í Sovjet. Tó, serliga á páskum fara so nógv í kirkju at forvitnast, at lögreglan mangan verður kallað at ansa eftir, at fólk ikki fáa skaða í trongnum, og at alt gongur friðarliga fyr seg.

Soleiðis kundi eg hildið fram við talandi dómum. Kirkjan, ið hvussu er tann ortodoksa, kann ikki kallast fátæk. Hon hevur ráð til at lona prestum sínum í sama mun sum landið sínum borgarum; og biskuppar fær eina lön, ið liggur um tær hægstu í landinum.

Vátan

Tey seinastu árinu hava nógv alkirkjuting verið hildin í Sovjetsamveldinum við luttøku av umboðum teirra trúgvandi úr øllum londum. Á hesum fundum verða nógv tyðandi mál tikin upp til viðgerðar, so sum krigsvandin, fátækradæmið og kor teirra trúgvandi. Sovjetisku kirkjuleiðararnir hava ongantið aftrast í at siga sína hugsan um standin í landinum. Okk-

urt skal her endurgevast úr ymsum bóklingum:

Aleksej Bytjkov, leiðari av Samgonguni av evangeliskum baptistum, sigur so á tíðindafundi: «Evangeliskur baptistarnir eru borgarar á jøvnum fœti við aðrar í SSSR og rættir fosturlandsvinir. Nógvir av brøðrum okkara vundu heimaftur av vigvøllinum við heiðursmerkjum fyr roynsnisbrøð. Ein teirra er kendi flogskiparin I. I. Sjatalin, sum gjordist Hetja Sovjetsamveldisins (heiðursheiti).

Nógv av kirkjufólki okkara eru heiðrað av stýrinum fyr verkafýsni. Til dómis var M. I. Mikhajlenko systir, sum arbeiðdi í telundinum í Grusia, «Hetja í socialistiskum arbeiði» (heiðursheiti) og sat eitt skifti sum tinglimur í Ovasta ráði (íkkí í kommunistaflokkinum). Hon andaðist í 1975».

Av teimum mongu lut-takarunum á seinasta tinginum hjá evangeliskum baptistunum vóru út við 70 fólk heiðrað við landsins hægstu merkjum, harimillum Leninordaninum, Fosturlandsbardagaordaninum og Arbeidsmerknum Reyða. Heitinu siga sitt. Tey trúgvandi eru serliga ágrýtin í stríðnum fyr friði, tað er einki dul-mál.

Ella sum Jakov Fisjman, rabbinari í synagoguni í Moskva, sigur frá: «Eg kann vátta við fullari ábyrgd, at trúgvandi jóðar í Sovjet njóta fullkomið trúarfrælsi. Engin hevur forðað okkum, og engin kann forða okkum í at biðja og útínna halgisiðir í synagogum okkara. Nógvar synagogur hava páskabreyðbakari... og okkara (í Moskva) er vorðin høgt mettt av útlendskum gestum. Sovjetstyrið, — endar Fisjman, — verjir rættindi teirra trúgvandi, og fólk, ið gera seg inn á hesi rættindi, verða drigin til svars fyr ágangin».

Soleiðis er. Tað kann sigast, at tað nýggja styrið gav jøðunum, forfylgdur í tsarins døgum, full borgararættindi, langt fyrí indianarar og nekarar fingi í USA. Hoast sovjetska jødafólkið bert telur 1% av landsins íbúgvum, telja jøðarnir 6,1% av øllum vísindafólki, 5,2% av listafólki-

Eftir Hognu av Heidi. Hann lesur í Sovjet. Triðji partur kemur komandi hósdag

Amerikanskur prestur prædikar í eini baptistakirkju í Moskva 1. páskadag 1981, tá foroyiskt ferðalag vitjaði í Sovjet

unum (av Bolsjojdansarunum 85%), 6,2% av tíðinda- og bókmentafolkunum, og 6,7% av lögfrøðingunum. Eitt úrslit av forfylging?

Sum svar uppá spurningin um stöðu teirra trúgvandi í Sovjet, sigur russiski patriarkurin Pimen, ið er dyggur andstøðingur imóti neutronbumbuni og dubbingarættanum hjá NATO: «...trúarfrælsi er tryggjað í grundlóg landsins. Engin verður spurdur um trúna, tá hann leitar eftir arbeiði, biður um ferðaloyvi, pass ella útfyllir spurnarbløð. Øll trúgvandi og prestaskapið eiga fullrættindi sum sovjetborgarar at taka virknan lut í politiska, figgarliga og sosiala lívi landsins».

Til hetta seinasta má viðmerkjast, at kommunistaflokkurin, sum er leiðandi kraft landsins, tekur ikki imóti trúgvandi. Kommunistar dyrka ongar gudar og halda fast um læru Marx um, at trúgv er fólksins rúevni. Hetta forðar tó ikki teimum trúgvandi í at

veljast inn á ting, heilt upp í Ovasta ráð, har ein stórir partur eru úttanflokkaðir.

«Vit hava verið til gudstænastur nógvastaðni í Sovjet og hava sæð tey prædika kristnu trúna, næstakærleikan og frið og menjtu tjóðanna millum. Vit litu at skúlingini av prestum í Sovjet og mettu hana væl skipaða. Vit hava ikki bert møtt okkara kristnu brøðrum, men eisini jødaleiðarum. Vit eru sannførd um teira trygd», segði dr. Robert Marshall, leiðari í sendinevnd frá Tjóðskaparráðnum fyrí kristnar kirkjur í USA.

Og soleiðis kundi eg hildið á at endurgivið navnframar kirkjuleiðarar og teirra metingar. Í mai mánaða í ár (1982) var eitt altjóða kirkjuting hildið í Moskva, har fleiri hundrad tyðandi kirkjufólk møttust og tingaðust um frið, avvápnad og onnur heimsviðurskipti. Ovantað var tann víða gitni amerikanski trúboðarin Billy Graham við á fundinum, maðurin sum

Kirkjukóri baptistakirkju í Moskva